

# НЕПЕРЕМОЖИМ — ШАНА І ХВАЛА!

## НА СТОРОЖІ МИРУ

Український народ разом з усіма трудящими нашої багатонаціональної Батьківщини з почуттям великої радості і гордості відзначає півстолітній ювілей Радянських Збройних Сил.

У містах і робітничих селищах, на підприємствах та будовах, у колгоспах і радгоспах, в установах і учбових закладах, у військових частинах і на кораблях проходять урочисті вечори і численні зустрічі з прославленими воїнами, Героями Радянського Союзу, учасниками громадянської та Великої Вітчизняної воєн, відмінниками бойової і політичної підготовки.

22 лютого в Жовтневому Палаці культури відбулись урочисті збори представників партійних, радянських, громадських організацій м. Києва і Радянської Армії, присвячені 50-й річниці Збройних Сил Союзу РСР.

У президії керівники Комуністичної партії і уряду України, представники партійних, радянських і громадських організацій, генерали, офіцери і солдати, Герої Радянського Союзу і Герої Соціалістичної Праці, передовики виробництва, діячі науки і культури.

Урочисті збори відкрив перший секретар Київського міськкому КП України О. П. Ботвин.

На пропозицію генерал-полковника авіації, тричі Героя Радянського Союзу О. І. Покришкіна одногласно обирається почесна президія зборів у складі Політбюро Центрального Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу.

З доповіддю про 50-річчя Радянських Збройних Сил виступив командуючий військами Київського Червонопрапорного військового округу генерал-полковник В. Г. Кулик.

Славних захисників Батьківщини палко поздоровили токар заводу «Арсенал» імені В. І. Леніна, Герой Соціалістичної Праці Г. Я. Царик, колишній підричник партизанського з'єднання двічі Героя Радянського Союзу С. А. Ковпака, український поет Платон Воронько, допризовник, модельник заводу верстатів-автоматів імені Горького Віктор Приходько.

З величезним піднесенням присутні прийняли вітального листа ЦК КПРС.

Для учасників урочистих зборів було дано великий святковий концерт.

(ПАТАУ).



У ВОЇНІВ ГАРНИЗОНУ

Ідуть солдати одного з підрозділів військової частини м. Кіровограда.

Фото В. КОВПАКА.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

**МІСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ЖУРНАЛ**  
ІМЕНІ ДІДЯХІВСЬКОГО

СУБОТНИЙ ВПУСК

Рік видання IX. № 24 (880). СУБОТА, 24 ЛЮТОГО 1968 РОКУ. Ціна 2 коп.

## ІМЕНІ М. І. УЛЬЯНОВОЇ

Премії імені М. І. Ульянової встановив секретаріат Спілки журналістів СРСР. Вони присуджуватимуться щороку до Дня преси починаючи з 1968 року за кращу організацію масової роботи міських, районних та багатотиражних газет.

Секретаріат встановив першу, другу і третю премії для кращих міської, районної та багатотиражної газет, а також сім заохувальних премій.

(ТАРС).

## КІРОВОГРАДИЩИНА СВЯТКУЄ ЮВІЛЕЙ ЗБРОЙНИХ СИЛ

### ВЕЧІР СЛАВИ

Фойє філармонії переповнене. Дзвенять медалі на грудях воїнів-ветеранів, намороззю срібляться скроні.

На сцену вносять бойові знамена. На чатах замирає почесна варта. Пурпурним шовком натягується тиша. Перший секретар міськкому партії І. П. Валявський відкриває урочисті збори, присвячені 50-річчю Радянської Армії і Військово-Морського Флоту. Гримлять оплески. Вони адресовані нашим славним воїнам, рідній партії, а також гостям — в'єтнамським і болгарським товаришам на чолі із Данг Маном та Димитром Тертевієм.

На трибуні — офіцер Кіровоградського гарнізону П. Р. Нікітенко.

Фронтові дороги вогняними нитками звивають незабутні сторінки минулого. Пронесуться на гарячих конях Боженко, Пархоменко, Чапаєв. Карбуючи залізний крок, проходять під багряними

стягами Тухачевський, Блюхер, Якір, Гастелло, Матросов...

Головуючий оголошує: «Щойно отримана звістка про нагородження Верховною Радою СРСР Київського військового округу орденом Червоного Прапора».

Схвилювано лунає голос ударника комуністичної праці слюсаря «Червоної зірки», кавалера трьох орденів Слави М. І. Жосана: «Якщо накаже Батьківщина, — говорить він, — ми, ветерани, знову одягнемо свої захисні гімнастюрки...» Виступають студент інституту сільськогосподарського машинобудування О. М. Гнатенко та проєктор педінституту А. П. Бойчук. Вони бажають червонозоряним захисникам сонячної долі.

Змінюється варта біля червонокрилих знамен. Сурмить піонерський горн. Юні кіровоградці вітають радянських бійців із півніковим ювілеєм. Наприкінці зборів всі учасники одногласно приймають тексти листів ЦК КПРС і ЦК КП України.

Для учасників зборів було дано святковий концерт.

## ГРАМОТИ — КРАЩИМ

В обкомі ЛКСМУ відбувся урочистий прийом кращих воїнів та секретарів комсомольських організацій підрозділів військової частини. Їх тепло

привітав секретар обкому комсомолу М. Сиротюк.

Воїни розповіли про свою службу, про зв'язки з молоддю міста. Їм було вручено грамоти ЦК ВЛКСМ, ЦК ЛКСМУ та обкому комсомолу за успіхи в бойовій і політичній підготовці.

## НАРОД СЛАВИТЬ АРМІЮ

23 лютого у Москві, в Кремльському Палаці з'їзді відбулись урочисті збори представників трудящих Москви і воїнів столичного гарнізону, присвячені 50-річчю Радянської Армії і Військово-Морського Флоту.

Збори відкрив кандидат у члени Політбюро ЦК КПРС, перший секретар ММК КПРС В. В. Гришин.

Привітання Центрального Комітету КПРС, Президії Верховної Ради СРСР і Ради Міністрів СРСР воїнам героїчних Збройних Сил Радянського Союзу оголосив Генеральний секретар ЦК КПРС Л. І. Брежнев.

ЦК КПРС, Президія Верховної Ради СРСР і Рада Міністрів СРСР палко поздоровили воїнів Збройних Сил СРСР, всіх радянських людей з великим всенародним святом — 50-річчям Радянської Армії і Військово-Морського Флоту.

Радянські Збройні Сили — дітище Великої Жовтневої соціалістичної революції —

говориться у привітанні. Вони створені у грізні дні, коли об'єднані сили старого світу — імперіалізм і внутрішня контрреволюція збройним шляхом намагалися задумати молоді Республіку Рад. У вогні справедливої війни народилася армія революції, армія трудящих — Робітничо-Селянська Червона Армія. Біля її колісок стояв наш великий вождь і вчитель Володимир Ілліч Ленін.

Радянська Армія і Флот пройшли справді героїчний шлях. На всіх етапах свого розвитку вони беззавітно служать Батьківщині, радянському народові, ідеалам комунізму, гідно виконують покладені на них Комуністичною партією і Радянським урядом високі і відповідальні завдання.

У запеклих битвах з численними ворогами радянський народ і його воїни, виховані Комуністичною партією, виявили виняткову стійкість, самовідданість і масовий героїзм, здійснили подвиги, в яких яким не знає історія.

(Закінчення на 2-й стор.)



# НАРОД СЛАВИТЬ АРМІЮ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Центральний Комітет Комуністичної партії Радянського Союзу, Президія Верховної Ради СРСР і Рада Міністрів СРСР висловили тверду впевненість, що Радянська Армія і Військово-Морський Флот, які пройшли героїчний піввіковий шлях, будуть і надалі високо нести свої овіяні славою прапори, свято берегти і помножувати немеркнучі бойові традиції, що вони готові розгромити будь-якого агресора, відстояти справу соціалізму і комунізму.

З доповіддю «П'ятдесят років на варті завоювань Великого Жовтня» виступив Міністр оборони СРСР Маршал Радянського Союзу А. А. Гречко.

На урочистих зборах було прийнято лист Центральному Комітету КПРС, Президії Верховної Ради СРСР, Раді Міністрів СРСР від солдатів, матросів, сержантів, старшин і офіцерів Радянської Армії і Військово-Морського Флоту.

В листі воїни Армії і Флоту заповіли Центральному Комітету Комуністичної партії, Президію Верховної Ради СРСР, Радянський уряд, що вони завжди будуть гідними синами своєї Батьківщини і з честю виправдають високе довіря по захисту соціалістичної держави.

(ТАРС).

## НАГОРОДЖЕННЯ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ І ГЕРОЯ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ПРАЦІ МАРШАЛА РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ ВОРОШИЛОВА К. Є. ДРУГОЮ МЕДАЛЛЮ «ЗОЛОТА ЗІРКА»

За видатні заслуги у справі будівництва Збройних Сил СРСР, мужність і відвагу, виявлені в боях по захисту Радянської держави, і в зв'язку з 50-річчям Радянської Армії і Військово-Морського Флоту Президія Верховної Ради СРСР Указом від 22 лютого 1968 року нагородила Героя Радянського Союзу Маршала Радянського Союзу Ворошилова Климента Єфремовича другою медаллю «Золота зірка». На батьківщині Героя буде встановлено його бюст.

(ТАРС).

## НАГОРОДЖЕННЯ ДВІЧІ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ МАРШАЛА РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ БУДЬОННОГО С. М. ТРЕТЬОЮ МЕДАЛЛЮ «ЗОЛОТА ЗІРКА»

За видатні заслуги у справі будівництва Збройних Сил СРСР, мужність і відвагу, виявлені в боях по захисту Радянської держави, і в зв'язку з 50-річчям Радянської Армії та Військово-Морського Флоту Президія Верховної Ради СРСР Указом від 22 лютого 1968 року нагородила двічі Героя Радянського Союзу Маршала Радянського Союзу Будьонного Семена Михайловича третьою медаллю «Золота Зірка».

(ТАРС).



КОНКУРС  
«БАГNET  
І СОНЦЕ»

## БАЛЛАДА О ТРУБАЧЕ

Года проносятся пред нами,  
Шуршат листки календаря,  
Быть может, пренебречь годами,  
А может, все старания — зря?  
Но память в сердце мне стучит  
И тихо-тихо говорит:

«Твой долг — напомнить всей планете,  
Знакомит это пусть любой,  
Как в дни войны России дети  
Вели полки на смертный бой.  
Как на врага в атаку шли  
Бойцы труда, сыны земли».

Ему исполнилось пятнадцать,  
Его сыншской полк назвал.  
Труба его звала сражаться  
За правды вечные слова:  
За мир, за счастье, за весну,  
За созиданья тишину.

В боях, во мгле, в дыму пожаров  
Богряным был в те дни посток,  
Когда себе, как коммунары,  
Решил дать клятву паренек,  
Чтоб в наступленье первым быть,  
Чтоб крепко Родину любить.

...Не знал трубач, что утром  
ранним

Враги окружат-полк его...  
И в схватке жаркой и неравной  
Шёл полк в атаку на врагов.  
Ведь лучше смерть, чем жалкий плен!

У сердцу близких, русских стен!  
И встал трубач сквозь дым  
и пламя,

К губам трубу свою прижал,  
И сам, подняв родное знамя,  
Запел «Интернационал».  
И вздрогнул штык врага стальной  
Над коммунара головой...

Была ли это только сказки?  
Нет, правда! В это верю я,  
Ведь шли под знаменем

Октябрьским  
Героев Пресни сыновья,  
Они закрыли путь смертям,  
В боях и двадцать лет спустя!

...Взошел трубач, глядя сурово  
На строгий, белый пьедестал,  
И словно перед боем снова  
К груди своей трубу прижал.

Для слов его преграды нет,  
И слышим мы его завет:  
«Прожил всего-то я пятнадцать,  
Недолгой жизнь была моя,  
Я верю, как за правду драться,  
Вы не забудете, друзья!  
И если мир пошел в беду,  
Я вас на подвиг позову!»

Борис КРЫШКНН,  
Ученик 10 класса Кировоградской СШ № 6.

## НЕ СПЛЯТЬ ПІД РЖЕВОМ БЕРЕЗИ



Танк таранить ще одну колону гітлерівських автомашин. Змітаючи все на своєму шляху, сіючи паніку, червонозоряна машина мчить вперед і вривається в місто. Тут ворожий снаряд влучив у танк. З ладу виведено гармату і кулемет. Та грізна машина могла рухатися, і танк вже знову йде на таран, знищуючи гітлерівські автомашини.

Через усе місто проскочив «Т-34» з номером 3 на башті. Мешканці визирали з вікон, їх очі повнілися надією. По місту повзла новина:

— Чули, наш танк пройшов через усе місто.

Учасників героїчного рейду прийняв генерал Д. Д. Делюшенко. Він прикріпив на груди командира танку комсомольця С. Х. Горобця орден Червоного Прапора.

Про сміливий рейд написала газета «Правда». Військовий кореспондент «Правди» Борис Полевой прибув на Калінінський фронт і намагався розшукати сміливців. Та фронт ішов далі, і не розшукав Борис Полевой танкістів.

В лютому 1942 року, прориваючи ворожу оборону під Ржевом, екіпаж молодшого лейтенанта С. Горобця (офіцерське звання йому присвоїли за кілька днів до цього бою) подавив вогневі точки гітлерівців і на великій швидкості увірвався в село Белі. Забувши про субординацію, механік-водій Федір Литовченко гукнув:

— Стьопо, фрици тікають!

— Дави їх! — наказує командир. В цю мить один за одним в сталеву броню влучають три снаряди...

Це був останній бій комсомольця Степана Горобця.

Указом Президії Верховної Ради СРСР Степану Христофоровичу Горобцю присвоєно високе звання Героя Радянського Союзу.

Через чверть віку письменник Борис Полевой розшукав механіка-водія Федора Литовченка, який працює у Дніпродзержинську інженером заводу котельно-зварювального устаткування. Разом з Маршалом Радянського Союзу І. С. Коневим вони повторили на автомашині маршрут легендарного рейду. І в ці хвилини кожні з них думає про тих, хто не дожив до перемоги, хто віддав своє життя за наше щастя.

В школі села Долинського висить портрет людини з мужнім, волею обличчям.

На урочистих лінійках, на комсомольських зборах незримо присутній Герой Радянського Союзу С. Горобець.

А на російській землі, під Ржевом є скромна могила. В першу післявоєнну весну вдячні люди посадили біля неї молоді стрункі берізки. Зараз дерева виростили, набралися сил. Стоять вони у почесній варті, схиливши у мовчазній скорботі віти.

На землі, що так рясно полита кров'ю героїв, швидко ростуть дерева. А ще швидше виростають нові герої.

А. КОХАН,  
м. Олександрія.

Танкісти зібралися у бліндажі. Надворі мела хуртовина, завивав холодний вітер. А тут було тепло, горіла копилка, зроблена з гільзи. На стінах хиталися химерні тіні. Хтось співав пісню.

Повій, вітре, на Україну,  
Де покинув я дівчину...

Тихо слухали бійці пісню. Ніхто й не помітив, як у бліндаж зайшов командир батальйону капітан Агібалов.

— Хто це так гарно співає? — запитав.

Бійці схопилися і виструнчилися, а той, хто співав, доповів:

— Співав сержант Горобець.  
— Вільню який же це горобець. Це соловей, справжній соловей.

І знову заспівав Степан Горобець. Власне, це була не пісня, а спогад про рідний край, який зараз топтали брудні чоботи загарбників. Співав Степан Горобець і в думках бачив рідне село Долинське на Олександрійщині, бачив безкрай степ, який так любив.

То був жовтень 1941 року, тяжкий рік війни. Ворог рвався до серця країни — до Москви. На картах гітлерівські генерали вже поставили дату, коли німецькі війська увійдуть у Москву. Все передбачили гітлерівські штабісти. Все, крім мужності радянських

людей, їх віри в перемогу, їх ненависті до ворогів.

Фашисти, виконуючи операцію «Тайфун», окупували місто Калінін і несамоовито рвалися до столиці. Батальйон Героя Радянського Союзу капітана Агібалова одержав наказ вести наступ в напрямку Калініна.

16 жовтня танкісти пройшли через село Тургінове і зосередилися на узліссі. Екіпаж Горобця одержав завдання — вранці прорватися на Волоколамське шосе і вклинитися між ворожими колонами.

Механік-водій Федір Литовченко вже в який раз перевіряв мотор. Баштовий стрілець Григорій Коломієць поговнював боекомплект, радист-кулеметник Іван Пастушин не знімав шоломофона. Кожної хвилини міг пролунати наказ.

І ось на світанку в нічному небі засяяли три червоні ракети, в шоломофонах почувся умовний сигнал. Набираючи швидкість, потужні «Т-34» мчали в бік Волоколамського шосе. Машини Степана Горобця йшла першою. Ось колона гітлерівських автомашин. Снарядами знищено дві автомашини. В ці хвилини якимсь небувалем піднесення сповнило Степана.

— За Україну, за землю радянську — вононь! — командує воїн. Він бачить, як на шматки розлітається фашистська гармата.

## ДЛЯ ФРОНТУ—ВСЕ

Переді мною пожовкла від часу фотокартка. Дехто, можливо, не звернув би на неї уваги, але для мене вона дорожча від інших, зроблених у фотоательє першого розряду. Вона мені нагадує воєнні роки, коли наш завод «Червонозірка» працював для фронту в далекому Приволжі. На звороті фото-

картки читаю: «Завод № 704, ливарний цех. Комсомольсько-молочна бригада. Знімок для вітрини стахановців на 1-е Травня 1943 р. Плотніков, Гравтенкова, Миронова, Слепова». Тяжкі то були часи. Але ми розуміли, що на фронті ще тяжче. Евакуйований завод на новому місці став до ладу

уже через півроку. Фронт почав отримувати снаряди і міни, зроблені руками червонозорівців. Робітники працювали, не шкодуючи сил. І в перших лавах йшли завжди комсомольці. Я дивлюсь на цю пожовклу фотокартку. Згадую друзів. І хочеться мені в день півстолітнього ювілею Зброй-

них Сил поздоровити їх з цим святом. Хоч вони й не були на фронті, але зробили все для перемоги над ворогом. Снаряди і міни, які вони виготовляли, знищували ненависних фашистів.

С. БОНФЕЛЬД,  
колишній комсорг ливарного цеху заводу № 704.



## У ВОЇНІВ ГАРНІЗОНУ

Відмінно несе караульну службу рядовий КОЗОРІЗ.  
Фото В. КОВПАКА.



**ПЕТРЕ АНТОНОВИЧУ,** — звернулись якось юнаки та дівчата до мене. — а під час війни ви дружили?

— Звичайно, — вівснено і трохи здивовано відповів їм. — Хіба ви мало чули і читали про солдатську дружбу. — міцну, справжню...

— Та ні, — засміялись вони. — Ми про це знаємо. А ось... із дівчатами, — додали, ніяковіючи.

Ось що я їм годі розповів. Двадцять п'ять років тому, в лютому 1943-го після жорстоких боїв під Де-

Мы друг друга нигде не забудем, Мы с тобой подружались в Москве.

Грандовая Ася.

Я швидко одужував. Ася приходила часто, приносила цигарки, цукерки і разом з ними — сердечне тепло. Закінчувати курс лікування мене направили в Рєутово, під Москвою. Ася провела в дорогу і на пам'ять дала свою фотографію з написом: «Петі від Асі. 2 травня 1943 року».

Через два тижні я виписався на фронт. Приїхав у Москву. На вокзалі, чекаючи поїзда, думав про бойових друзів, про зустрічі з Асею, про її турботу про мене і навіть засоромився, коли згадав, як одного разу її не впустили до мене в палату, а вона просила, кричала, плакала, щоб їй дозволили побачення. Досить приємно і в той же час сумно було в ці хвилини. Адже переді мною була дорога туди, де життя і смерть живуть поруч.

На цьому можна було б поставити крапку. Але молодість в молодість, а друг залишається другом. Саме зараз, ось тут на вокзалі мені, як ніколи, захотілося ще раз, хай останній, побачити Асю, а тоді уже — не тільки на фронт, але й до біса в зуби. Швидко підійшов до телефона-автомата. Враз зупинився. Постояв, подумав і, нарешті, набрав телефонний номер К-4-50-58.

— Вам кого? — почув на другому кінці. Голос був явно жіночий, але не Асини.

— Я вас дуже прошу, будь ласка, до телефону Асю.

— Ася, це до тебе, — почулося в трубі. Через відстань я почув стукіт каблучки по паркету кімнати.

— Я слухаю, — сказала Ася.

Колі я назвав себе, вона заговорила швидко-швидко, не даючи мені промовити жодного слова.

— Це ти, Петро? Ой, як добре. Де ти? На вокзалі? Мовчи, нічого не кажи, я зараз же одягнуся і буду біля тебе...

Я мовчав. Бо Ася сама запитувала, сама відповідала і сама розпоряджалася. Але коли почу, що вона зараз буде ось тут, швидко глянув на свої не в міру великі солдатські черевикі, полинялі обмотки і не раз бувалу в бувальнях шинелю. Не зовсім по-святковому був одягнений гвардієць лейтенант для такої урочистої зустрічі.

— Спокійно, Асю, зажди і слухай, — сказав у трубку. — Ти нікуди не виходи. До відходу поїзда залишилось кілька хвилин, не встигнеш. Велике спасибі тобі за все. Пиши мені. Повернусь тільки з перемогою. Гірко стало: сказав несподівано. Поїзд відійшов через дев'ять годин на Північно-Західний фронт...

Наступили звичайні фронті дні. Оборона закінчувалася наступом, наступ — перепочином. Буденне життя того часу. Асі писав листи, вона мені акуратно відповідала і надсилала журнали «Огонек» і «Крокодил».

У серпні 1943 року розпочався бій за Стару Русу. З своїми протитанковими гарматами я був у самому пеклі. Прямою наводкою розстрілювали ворожі кулеметні гармати, танки. Раптом важкий ворожий снаряд розірвався поруч. Я втратив свідомість. Мене вважали вбитим. Біліні забрали документи і, як вбитого, вивішили поховати вночі. Годни через п'ять у воєнній ямі поступово прийшов до свідомості. Два дні відпочивав, а на третій знову був біля північу своєї гармати, ніби нічого й не трапилось. Ні як не міг зрозуміти, де мої документи. І тільки через тиждень узяв, що їх разом з «похороною» відправили на знайдену в кишені адресу: «Москва-9, Брюсовський провулок, 2/14, корпус А-10, Грандовій Асі».

Написав їй листа. Звичайно, вона дуже зраділа, що я повернувся з «того світу», надіслала всі мої папери, а на своїй фотокартці зробила ще один напис: «Думаю, можна приписати. Петте! Ми друзі з тобою. Я пам'ятаю про тебе і щиро бажаю шастя, бойових удач і повернення. 10 вересня 1943 року. Ася».

Ще довгий час я підтримував з нею зв'язок листами, але наступ наших військ в 1944 році був таким стрімким, що все менше часу залишалось на листи. У вирі війни ми загубили одне одного. Але тепло ніжної дівочої дружби я проніс до щасливого Дня Перемоги. В пам'ять про неї я до цього часу зберігаю маленьку фотокартку з двома написаними на ній...

А ви кажете, як дружили...  
**П. РЯБОЙ,**  
 майор запасу,  
 м. Кіровоград.

## ДВА

м'яновськом я потрапив у госпіталь. Спочатку — в Осташків, через деякий час — в Торжок, а звідти на початку квітня — в Москву. В одній палаті нас було четверо: молодший лейтенант Борис Засока з-під Москви, лейтенант Микола Савченко з Білорусії, старший лейтенант Олексій Дроздков із Загорська і я з України.

Москвичі тепло зустріли нас. Майже щодня в госпіталь приходили шефи з газети «Правда» і робітниця з

## НАПИСИ

різних підприємств. Розповідали про Москву. Приносили подарунки.

Одного разу в палату зашли четверо дівчат. Всі вони принесли білу свого знайомого — Бориса. Завели розмову, сміялись, жартували. До них приєднались Олексій і Микола. Чомусь склалося так, що через нестерпний біль в ногах мені хотілось бути насамоті, а тому я мовчки лежав біля стінки. Перед закінченням побачення одна із дівчат піді-

## НА

йшла до мене, присіла на стілець.

— Чому ви такий сумний? — несміло запитала вона. — До вас ніхто не приходить?

— Ні, — намагаючись поспіхнутись, відповів їй ласкаво, — мене нікому провідувати.

— А рідні, знайомі?

— Про рідних я нічого не знаю. Я ж з України. А знайомих у мене ще немає в Москві.

— Ага, так. Тоді я буду

## ФОТО

приходити до вас, — досить рішуче, сміло і серйозно заявила вісімнадцятирічна москвичка, підсуюючи стілець ближче до ліжка.

Познайомились. Ася (так звали її) розповіла, що вона закінчила середню школу, а зараз працює в «Плюнської правді». Хоча на фронт. Попросила мене розповісти про фронт, але я намагався перевести розмову на інше.

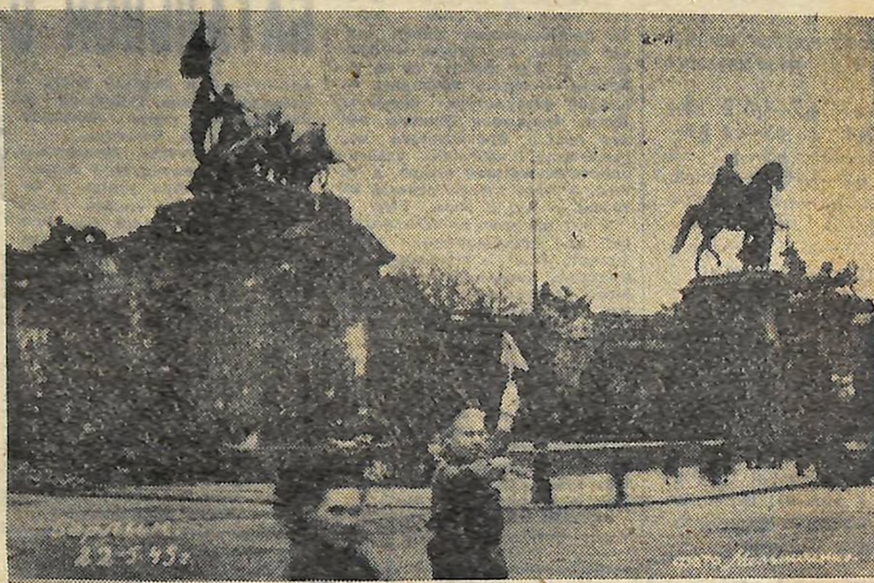
## СПОГАДИ

### ФРОНТОВИКА

Процитує, вона взяла олівця, аркуш паперу, щось швидко написала, склала аркуш вчетверо і поклала на тумбочку.

Прочитай, коли я піду, — сказала вона і зникла за дверима.

На аркуші я прочитав: «Я в якій стороні я не буду. По якій не пройду я тропе».



Йшов боєць на захід.

Палили під ноги переможця прапори гітлерівської Німеччини. Караючий меч радянського воїна опустився на павучу свастику. Серед тих, хто пройшов шлях від Волги до Берліна, були й дівчата. В тяжку для Батьківщини годину вони змінили свої квітчасті сукні на сувору форму воїна. Нарівні з чоловіками вони ділили всі грудніщі воєнного часу.

Впав Берлін. Над рейхстагом замайорів червоний прапор. На вулицях міста радянські дівчата регулюють вуличний рух (фото вгорі).

Безсмертною славою відкрили себе сотні підрозділів, які в травневі дні добили ворога в його ліві. Серед них і авіа'єднання Героя Радянського Союзу генерал-майора Гетьмана. Вишукувались повітряні білці в урочисту хвилину нагородження авіа'єднання орденами Суворова II ступеня і Червоного Прапора (фото внизу).

Ці фото зробив наш земляк Л. Мельниченко в травні 1945 року.



## «НА ВАРТІ МИРУ»

Так називається виставка, яка відкрилась у Кіровоградській картинній галереї. На ній представлені роботи місцевих художників. Виставка включає

близько 50 робіт живопису, графіки і скульптури. Серед творів варто відмітити сповнені військової романтики полотна В. Федорова «В політ» та «Во-

лодарі неба», чітку й сувору роботу В. Волохова «Варті миру», що є центральною частиною задуманого ним триптиху, роботи М. Бондаренка, з яких постають перші будівники соціалізму, епізоди Великої Вітчизняної

війни, зокрема визволення Кіровограда. Хвилюють роботи Л. Бондаря із серії «Брестська фортеця». Широко представлена графіка творами Євгена Бабія, І. Щербини, Р. Кучурука та ін.

**Б. КУМАНСЬКИЙ.**

## ПОЛІТИЧНИЙ ГАРТ

**ЗАКІНЧИЛИСЯ ЗБОРИ.** Вляглося хвилювання. А Микола все ще так і світився радістю. І тоді, як хлопці по-дружньому тиснули руки, і тоді, як ішов селом.

Побачивши Андрія Дмитровича, щиро зрадів. Привітавшись, відразу про свою радість:

— Дали рекомендацію в партію... Комсомольці.

І довго ще стояли, бесідуючи, пропагандист Андрій Дмитрович Дуля і комсомолец Микола Насипайко.

Щирість відносин цих двох різних за віком людей зрозуміла. Вже другий рік досвідчений педагог Андрій Дмитрович Дуля веде гурток «Кругозір». І за цей час слухачі — молоді трудівники колгоспу імені Жданова — стали його одинокими друзями, які при потребі можуть будь-коли зайти за порадою.

Заняття в гуртку Андрія Дмитровича, як правило, починає з короткого огляду міжнародних подій. Теоретичні положення пов'язує з конкретними фактами з місцевого життя.

Він не повчає, а допомагає молоді розібратися в бурхливому вирі подій. Думається, що саме такий підхід найбільш правильний. Адже сьогоднішні юнаки і дівчата мають чималі багаж знань, щодня одержують багато різної інформації, як про події в країні й за рубезжем, так і науково-технічної. Завдання пропагандиста — допомогти молоді прокласти вірний курс, правильно, з марксистсько-ленінської точки зору осмислити всі події.

— Другий рік я навчаюся в гуртку «Кругозір». Заняття допомогли мені підготуватися до вступу в партію, — говорить Микола Насипайко. Така заява — найкраще визнання плідності роботи пропагандиста, роботи гуртка.

Добра віддача від політзанять, як

цілком вірно зауважує сам Андрій Дмитрович, — заслуга не тільки його, а й комітету комсомолу. Комітетчики на чолі з секретарем Віктором Волоховим постійно цікавляться, як молоді оволодіває політичними знаннями. І тому заняття відбуваються регулярно при високій активності слухачів.

Та в Новоукраїнському районі зустрічаємо й зовсім протилежні, тривожні випадки, коли комітети комсомолу не цікавляться політичним на-

## ІСТОРІЯ ГРУДНЕВОГО СПИСКУ

### ПОРЯД З УСВІДОМЛЕННЯМ СВОГО ОБОВ'ЯЗКУ — КРИЧУЩА БЕЗВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

вчанням членів ВЛКСМ. У першу чергу таке звинувачення стосується комітету комсомолу мішкоколгоспної будівельної організації. Секретарем там Віталій Ютиш. Третій рік підряд він очолює комсомольську організацію. І третій рік підряд зовсім не цікавиться політнавчанням молоді. До речі, він не цікавиться й багатьма іншими питаннями, навіть плану роботи вже не складає півтора року.

Секретар комсомольської організації і пропагандист Галина Аджієнко спромоглися лише в грудні скласти список слухачів гуртка «Кругозір». Провести ж хоч одне заняття їм, бачте, не вистачило часу.

Не проведено жодного заняття в гуртку «Кругозір» на цукрокомбінаті. В цій комсомольській організації близько ста членів ВЛКСМ. Багато з них мають освіту 7—8 класів. Гурток

ім би був доброю школою зростання. Але пропагандист Борис Москальов до свого доручення поставився формально. А комітет комсомолу, секретар Микола Бондаренко (до речі, він член бюро райкому комсомолу) організації політичного навчання не приділили потрібної уваги.

В автопідприємстві і деяких інших первинних комсомольських організаціях заняття проходять нерегулярно.

Про ці факти в райкомі комсомолу відомо. Але дійових заходів не вжито. На початку січня заслухали на засіданні бюро райкому комсомолу звіт секретаря комсомольської організації колгоспу «Дружба» Людмили Миколаєнко. Виявилось, що і в цьому передовому господарстві заняття політгуртка проходять нерегулярно, часто невідомо. Секретареві зауважили, та й тільки. А, видно, треба було б розібратися, чому так сталося, побувати в інших організаціях, проаналізувати стан справ, провести ділову розмову про політичний гарт молоді.

Доречно краще продумати і форму навчання пропагандистів. З початку навчального року райком комсомолу провів три семінари пропагандистів, але присутніх на них було дуже мало. Зокрема, на семінар 9 січня з'явилось лише дев'ять пропагандистів з 78.

Здається слушною пропозиція частіше збирати керівників однойменних гуртків і клубів. Наприклад, в районі 25 гуртків «Кругозір». Чому б, дійсно, не збирати керівників цих гуртків щомісяця, щоб поділилися досвідом роботи?

Андрій Дмитрович Дуля, керівник гуртка «Кругозір» в селі Приюті, ратує за те, щоб проводити семінари-практикуми. Теж цікава пропозиція.

Райкомові комсомолу необхідно детально проаналізувати роботу гуртків і політклубів, зв'язати на всі пропозиції з тим, щоб у всіх комсомольських організаціях молоді одержувала добрий політичний гарт.

**В. ЦВЯХ,**  
 спецкор «Молодого комуніста».



# ШАХИ

Відділ веде кандидат у майстри спорту Г. ДУБІВКА.



## ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ № 1

1. Перший постійний шаховий клуб в Росії з офіційно затвердженим статутом і правилами був відкритий у Петербурзі в 1853 році в будинку відомого шахового мецената графа Г. А. Кушелева-Безбородька. Клуб проіснував до кінця 1860 року.

2. Термін «вилка» — напад фігурою або пішаком на дві фігури (пішаки) противника. В практиці часто трапляється «вилка» конем.

3. На третє запитання відповіді будуть опубліковані після закінчення матчу трьох в Америці (Штейна, Горга, Решевського).

4. Етюд відомого чехословацького гросмейстера Ріхарда Феті розв'язується так:

1. h6-h5. 2. Кр h8-g7 h5-h4. 3. Крg7-f6 h4-h3. 4. Крf6-e6 h3-h2. 5. с6-с7 з нічею (якщо 3... Краб-в6 то 4. Крf6-e5 h4-h3. 5. Кре5-d6 h3-h2. 6. с6-с7 з нічею).

## ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ № 2

1. Першою шаховою організацією на Україні було «Харківське товариство любителів шахової гри», створене в кінці 1881 року з ініціативи М. Шабельського. Товариство об'єднувало близько 80 членів.

2. Якщо одна із сторін безперервно дає ряд шахів, що слідує один за одним, від яких король другої сторони не має можливості закритися, виникає вічний шах.

При вічному шаху партія закінчується вничю. 3. Етюд розв'язується так:

1. a6-a7 h7-h5. 2. с2-с3! h5-h4. 3. с3-с4 h4-h3. 4. с4-с5 h3-h2. 5. с5-с6 h2-h1. 3 з нічею. (Якщо 1... h7-h6 то 2. с2-с4 h6-h5. 3. с4-с5 h5-h4. 4. с5-с6 h4-h3. 5. с6-с7 h3-h2 з нічею).

Правильні відповіді на завдання № 1 і № 2 надіслала більшість учасників нашого конкурсу-вікторини. Першими відповіді: О. Іщенко (м. Новоукраїнка), Д. Малень (м. Кіровоград), В. Шиньковий (м. Київ), В. Юрченко (Знам'янський район), В. Полозюк, В. Яцуляк (Запорізька область) та інші.

## ЗАВДАННЯ № 3

1. Коли вперше було проведено чемпіонат Радянської Армії з шахів?

2. Що означає термін «цейтнот»?

3. У квітні в Югославії відбувся матч претендентів на першість світу з шахів між югославським гросмейстером С. Глігоричем і М. Талем. Назвіть переможця цього матчу.

4. Розв'яжіть знамениту символічну задачу О. Петрова «Втеча Наполеона з Москви»:



Білі починають і дають мат за 14 ходів. За правильну відповідь нараховується 5 очок.

## БЕРЕЗЕНЬ — МІСЯЦЬ ТОРПЕДІВЦІВ

ЖЕНЕВА, 22 лютого. (ТАРС). Європейський союз футболних асоціацій (УЕФА) опублікував сьогодні остаточні дати чвертьфінальних матчів на Кубок європейських чемпіонів і Кубок володарів кубків. Учасники другого турніру — московські торпедівці зустрінуться з командою «Кардифф-сіті» (Уельс) 3 березня в Кардиффі і 19 березня в Ташкенті. Раніше перший матч намічався провести 28 лютого, а потім 6 березня.



«Вогник» працівників ЦУМу в Кіровоградському клубі держоргівлі, присвячений 50-річчю Збройних Сил СРСР. Виступають учасники Великої Вітчизняної війни. Фото В. КОВПАКА.

Батальйон... Десант... Назли самі говорять за себе — короткі, по-військовому зібрані, як і оці юнаки, що хочуть «записатися...». Але зробити це не так просто — відбір проводить викладач фізкультури технікуму Петро Антонович Новиков, офіцер запасу. Враховується все: успішність і поведінка, участь у спортивно-масовій роботі, а також — обов'язково перший екзаме́н — здача норм ГПО.

З тих пір минуло небагато часу, але невизначеними стали хлопці. Дуже, з військовою виправкою, загартовані регулярними тренуваннями і змаганнями. Більшість з них мають спортивні розряди не тільки із зимових видів спорту.

Весь особливий склад батальйону відвідує заняття з протихімічного та протирадіаційного захисту, вивчає військово-топографію. Всі юнаки згодом здобудуть військово-форму і все, чому навчилися в стінах технікуму, стане для них в пригоді в солдатському житті.

Заключним етапом «Снігового

# БАТАЛЬЙОН СТАВ НА ЛИЖІ

## „СНІГОВИЙ ДЕСАНТ“

десанту» був лижний похід в навколишні села. Побували і на батьківщині героя громадянської війни В. Боженка. Там нас зустрів піонерський загін, який носить ім'я славного земляка. Про успіхи в навчанні розповіла голова ради загону Олена Палій. Від імені учнів технікуму виступив командир батальйону, заступник секретаря комсомольської організації Павло Дрозд. Ми обмінялися пам'ятними подарунками і поклали візки до підніжжя обліска.

А. МОСКАЛЕНКО, редактор бойового листка батальйону Кіровоградського технікуму механізації та електрифікації сільського господарства.

На фото: батальйон «Снігового десанту» технікуму. Фото М. ПІМЧЕНКА.



## ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

НЕДІЛЯ, 25 лютого. Перша програма. 9.00 — Річкова гімнастика для школярів. 9.15 — «Будильник» (М). 9.45 — Теленовини (М). 10.00 — «Телекалендар». (120 років з дня виходу в світ «Маніфесту Комуністичної партії»). (М). 10.30 — «У світі мистецтв». (М). 11.00 — Для юнацтва. «А і Б сиділи на трубі». (М). 12.00 — Для дошкільників і молодших школярів. «Музичний теремок». (Перм). 12.30 — Для юнацтва. «Лукомор'я». Літературний альманах. (М). 13.30 — «Для вас, жінки». Тележурнал. (Ленінград). 14.00 — Програма кольорового телебачення. (М). 15.30 — Вікторина «Цілий рік». «Шлях людини до зорки». (М). 16.00 — Наша афіша. (К). 16.05 — «ТЕК-68». (К). 16.30 — Музичний бюск. (М). 17.00 — Камертон доброго настрою. (Миколаїв). 17.30 — Телегачок. (К). 17.50 — «Брості». Музична програма. (К). 18.30 — Понтовий калейдоскоп. (К). 19.20 — Сім днів. Міжнародна програма. (К). 20.00



— Майстри мистецтв. «Майя Плісцька». (К). 21.15 — Першість світу з швидкісного бігу на ковзанах. (Швеція). 22.00 — Недільна розважальна програма. (Німецька Демократична Республіка).

ПОНЕДІЛОК, 26 лютого. Перша програма. 10.45 — Республіканська школа юних математиків. (К). 17.15 — Популярна оркестрова музика. (К). 18.00 — Для школярів. Телевізійне агентство «Піонерія». (Ленінград). 18.40 — «Соратники Ілліча». Я. М. Свердлов. (М). 19.00 — «Говорить рейдлова». (Кіровоград). 19.30 — Наші прем'єри. М. Євдокимов. «Суд пам'яті» Телеспектакль. I частина. (Харків). 20.30 — Програма «Час». (М). 21.15 — «Знайомі ключі». Музична передача. (Львів). 22.05 — Наші прем'єри. М. Євдокимов. «Суд пам'яті». Телеспектакль. II частина. (Харків).

ВІТРОК, 27 лютого. Перша програма. 11.00 — Художній фільм «Петро Перший». I серія. (Кіровоград). 18.00 — «На шкільних шпиротах». (К). 18.30 — «Палітра». (К). 19.00 — Передача з Києва. 21.15 — «На нові рубежі». (Кіровоград). 21.30 — Художній фільм «Петро Перший» I серія. (Кіровоград).

Друга програма. 21.15 — «Приємного апетиту». Репортаж з робітничої їдальні. (К). 21.45 — «Слухається справа». (К). 22.10 — «Тобі, солдате, наша пісня». (К).

## ПОКАЗУЄ ДНІПРОПЕТРОВСЬК

НЕДІЛЯ, 25 лютого. 9.00—22.00 Див. недільну програму Кіровоградської телестудії.

## ПОКАЗУЄ МИКОЛАЇВ

НЕДІЛЯ, 25 лютого. 9.00—22.00 Див. недільну програму Кіровоградської телестудії.

## ПОГОДА

25—26 лютого очікується значна хмарність, місцями опаді, туман, ожеледь. Температура повітря: вночі — 0—5 градусів морозу, вдень — 0—5 градусів тепла.

Редактор В. ПОГРІБНИЙ.



ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНЕ УЧИЛИЩЕ № 16

## ОГОЛОШУЄ НАБІР УЧНІВ

В училищі приймаються юнаки віком від 17 до 25 років з освітою не нижче 8 класів.

Училище готує для вугільної промисловості кваліфікованих робітників таких професій:

1. Машиністи електровозів (строк навчання — 2 роки);
  2. Електрослюсарі дільниці шахти (строк навчання — 2 роки);
  3. Прохідники гірничих виробок (строк навчання — 1 рік).
- Початок занять — 15 березня 1968 р.
- Ті, хто бажає вступити до училища, подають заяву на ім'я директора й такі документи:

- свідоцтво про освіту;
  - довідку про стан здоров'я;
  - довідку з місця проживання;
  - довідку про сімейний стан, характеристику зі школи або з місця роботи, автобіографію;
  - 10 фотокарток (3x4 см), паспорт, виписаний з місця проживання (мати при собі);
  - військовий квиток або приписне свідоцтво, зняті з обліку (мати при собі).
- Всі зараховані в училище знаходяться на повному державному утриманні.
- Тим, хто закінчив училище, надаються пільги: аванс в розмірі 30 крб. з врахуванням із заробітної плати протягом 6 місяців; час навчання в училищі зараховується в стаж безперервної роботи, що дає право на платну відпустку й надбавку за вислугу років.

Училище має бібліотеку, клуб, червоні кутки, їдальню, на базовому підприємстві училища є вечірня середня школа.

Адреса училища: Луганська область, м. Красний Луч-2, вул. Клари Цеткін, 50, профтехучилище № 16.

ДИРЕКЦІЯ.

Краснодонське професійно-технічне училище № 87

## ОГОЛОШУЄ НАБІР УЧНІВ

Училище готує машиністів шахтних машин і механізмів.

На навчання приймаються особи віком від 17 до 25 років з числа звільнених з запас військовослужбовців, а також особи, що раніше закінчили неповні середні й середні загальноосвітні школи.

Прийняті в училище забезпечуються безплатним харчуванням, обмундированням, взуттям, спеодягом, білизною, підручниками й гуртожитком. За бажанням вступників замість повного державного утримання виплачується стипендія в розмірі 36 крб. на місяць.

Крім того, за виконані учнями роботи під час виробничого навчання в майстернях і на підприємствах, виплачується 33 проценти заробленого.

Початок занять — 1 березня 1968 р.

До заяви про вступ на ім'я директора училища необхідно додати такі документи:

- а) свідоцтво про освіту;
- б) довідку з місця проживання;
- в) довідку про стан здоров'я;
- г) три фотокартки (3x4 см).

Паспорт пред'являється особисто.

Адреса училища: м. Краснодон Луганської області, селище шахти 2-біс ім. «Молодої гвардії».

ДИРЕКЦІЯ.

## ЛИСИЧАНСЬКЕ МІСЬКЕ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНЕ УЧИЛИЩЕ № 52

### ПРИЙМАЄ УЧНІВ

Училище готує кваліфікованих робітників таких спеціальностей

СТРОК НАВЧАННЯ 1 РІК:

1. Машиністи шахтних машин і механізмів;
2. Робітники очисного вибою;
3. Прохідники горизонтальних і похилих гірничих виробок.

СТРОК НАВЧАННЯ 2 РОКИ:

1. Машиністи вугільних комбайнів;
2. Прохідники горизонтальних і похилих виробок — машиністи породонавантажувальних машин;
3. Машиністи шахтних електровозів.

В училищі без вступних екзаменів приймаються юнаки віком 16,5—25 років, що мають освіту 8—10 класів.

Прийняті в училище забезпечуються гуртожитком, харчуванням, обмундированням, підручниками.

При проходженні виробничої практики на робочих місцях учні одержують третину заробітку.

Вступники додають до заяви такі документи:

1. Свідоцтво про народження.
2. Свідоцтво про освіту.
3. Довідку про стан здоров'я.
4. Довідку з місця роботи або навчання.
5. Три фотокартки (3x4 см).

Для підготовки висококваліфікованих спеціалістів училище має добре обладнані лабораторії, кабінети, машини, залі й полігони з діючими машинами.

Одночасно з навчанням в училищі можна закінчити середню загальноосвітню школу.

Заяви приймаються до 1 березня 1968 р. Початок занять — 2 березня 1968 р.

Адреса училища: Луганська область, м. Лисичанськ, гора ім. Кірова, ПТУ № 52.

Іхати до ст. Переїзна Донецької залізниці. Військовий квиток (приписне свідоцтво), зняті з обліку.

ДИРЕКЦІЯ.

## АДРЕСА: ТЕЛЕФОНИ

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36. Телефони: редактора — 2-45-00, відповідального секретаря — 2-45-35, відділів — 2-45-36.

«МОЛОДОП КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ г. Кіровоград.